

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt X. Non esse dicendum, martyres in vindictam suorum peccatorum à
Deo intersectos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

quam Christiani in persequentium manus tradantur, ab iisque trucidantur, vt sicut Christum percussit tanquam innocentissimum agnum, non odio innocetiae; sed vt gloriosissime fructuosissimeque tam iustus pro iniustis moreretur: ita nunc ab eo Christiani tradantur morti, quia Christiani, nō odio Christianismi, sed vt preclara morte honestentur, quos ita censuit honorandos. Sic planè quod Augustinus ait, peccati pœna in usum iustitiæ conuertitur, fitq. meritum martyris, quod alioqui futurum erat supplicium peccatoris.

CAPVT X.

Non esse dicendam, martyres in vindictam suorum peccatorum à Deo interfectos.

IAM si durè dixerimus, sanctos martyres propter originale peccatum interfectos, quibus propria moriendi causa fuit ipsa iustitia; quanto minùs dicendum est, quicquid passi sint, id omne propter sua peccata, omnes fuisse perpeffos? Etenim hic sermo proprias quoque culpas complectitur; quæ etsi graues ita præcessissent, sicuti nonnullis antea fornicarijs vel adulteris vel homicidis contigisse legitur, vt propterea possent cum cruciatu necari: non tamen eo propriè nomine cruciatus subire coguntur, sed patiuntur propter Christum: in quo inest martyrij excellēs quidam honor, de Domini, quemadmodum Cyprianus ait, dignatione proueniens; vt nō magis dicere debere videamur, martyres quæ passi sint, propter sua peccata principaliter esse perpeffos, quàm quemquam à Deo propter sua peccata eximio quodam honore condecoratum. Quia tamen dura & acerba inest afflictio, bene in ea quisque suum peccatum, prout sibi conscius est, agnoscit, eiusque consideratione diuinam prædicat iustitiã, propterea quod tam graui percussione dignum se

Lib. De mortalit. & lib. 4. epist. 6.

se esse fateatur antea vitæ criminibus; velut si martyr Hippolytus iusta se pati humiliter & veraciter agnouerit, quia schismati Nouatiano quondam adhæsisset, quem tamen quis dicat mortem propter illius propriè schismatis meritum subijsse? aliud enim est tormentum pati culpa dignum; aliud torqueri propter culpam: & aliud afflictionem cum venerit, non iniustam esse, comparatione delicti, aliud eam sibi peccando conciliaſſe atque aduocaſſe. Itaque & beatus Iob, licet quasdam agnouerit in vita sua maculas, quarum intuitu iuste se pati fateretur, sicut viſum est quibusdã auctoribus; tamen neque eiusmodi fuerunt, vt tantam ei calamitatem conciliauerint, neque eius sibi conscius fuit, quod iram Domini ad tantum supplicium prouocasset; quamquam hoc amicis falsò videretur, eaque ratione vir sanctus ab ijs vexaretur. Nec ipse postremò Deus aut propterea sic eum afflixit, aut sic vnquam afflixisset, nisi quanta in eo viro lateret iustitiæ & innocentie firmitas, ad exemplum patientie proferre voluisset. Ideoque idoneus fuit qui etiam pro alijs interueniret, qui nullo suo crimine premebatur. quis enim alioqui virum illum affirmet sine vllò vixisse peccato, quando & Apostolorum vox est: Si dixerimus quòd peccatum non habemus, nos ipsos seducimus, & veritas in nobis non est? aut quis peccati venialis offensam sic habet certo pondere librata atque examinata, vt pronuntiare audeat secundum seuerum Dei iudicium, non posse tanto huius vitæ supplicio castigari, quæ futuri seculi grauioribus pœnis, sed temporarijs tamen subinde flagellentur? Eam quoque ob rem diuus Gregorius, qui sanctum virum excessisse aut peccasse negat locis compluribus, tamen grauiora intellexisse peccata per hoc indicatur, quòd, cum eius puritatem & innocentiam eo demonstrasset argumento, quòd pro amicis delinquentibus intercesserit, con-

tinuò

tinuò subiungit: In grauibus namque peccatis quis positus, dum suis premitur, aliena non diluit. Non ergo sanctum vitum propria vlla peccata premebant, nō quia nulla omnino essent, sed quia tam grauia non essent, vt cum vnquam quasi pondere suo depressura fuissent in tantam calamitatem. Nō enim afflicus est vt peccator, sed probatus vt iustus, vt etiam in eo innocētissimi Christi quædam adumbratio præcederet, cuius proculdubio personam tantus Propheta sustinebat. Et quoniam Christum non in capite dumtaxat, verumetiam in corpore præsignabat, in quo membrorum magna est varietas, multique firmioribus infirmianguntur: quis asserat, & duriora illa eius verba quæ subinde occurrunt, & illā tantam pœnitentiam in farina & cinere, & tam grauem reprehensionem, non magis per altitudinem mysterij, ad alios qui futuri erāt in Christi corpore, quàm ad ipsam personam Iob esse referenda? Et sanè inter ipsa peccata venialia (quæ sola in eo viro ponere fas est) permagnum sæpe discrimen inuenitur, cùm sint alia fixa & permanentia, alia subititibus quibusdam animi moribus, & tanquam volaticis cogitationibus celeriter abeūria. multa item in his diluendis iustorum diuersitas, quibusdam sese illis, quòd minora putētur, securiùs obuoluentibus; alijs & summa cura cauentibus, & studiosissimè expiantibus, quorum sibi conscij sint, atque in reliquis vsurpantibus illud: Ab occultis mūda me Domine, & ab alienis parce seruo tuo. In excellentioribus certè quibusdam animis haud dubium est locum habere quod diuus Ambrosius de Ioanne scripsit: Si quid in eo vitij fuit, charitas diuina decoxit. Nec dubium illud etiam, in hoc numero beatum Iob claruisse: qui omnia sua opera verebatur, sciens quia non parceret Deus delinquenti: qui expiandis etiam filijs tam sedulus operam dabat, ne fortè offendissent: vt non facilè existimandum sit,

Cap. 6. Præf.
Vide Aug. lib.
2. De peccato-
rum meritis,
& remiss. cap.
10.

Vide August.
in Psal. 103.
concion. 4. qui
omnia quæ a-
pud Iob viden-
tur aspera &
blasphema, de-
cit habere in-
tellectus suos,
vt nusquam
in eis illa sit
lapsus.

In Psal. 112.

fit, in tanta iustitiæ excellentia remāisse; quod ex proprijs personæ peccatis dignum esset tot tantisque tormentis. Et idcirco beatus Augustinus in eo libro qui est De perfectione iustitiæ, cū illud produxisset ex Iob capitis noni, Multas contritiones meas fecit sine causa; Non ait, inquit, nullas fecit cum causa; sed, multas sine causa. Non enim propter multa peccata eius factæ sunt ei multæ contritiones; sed propter probationem patientiæ. Nam propter peccata sine quibus, vt alibi confitetur, non fuit, pauciora se pati debuisse indicat. Sic Augustinus. Veruntamen si spectetur cohærens aliquis afflictioni fructus, quis dubitet, sanctū Iob tota hac percussione mirè purgarum, & auro puriorè effectum esse? Sed nec hoc quidem, vt purgaretur, tantæ afflictionis proprius & principalis finis fuit; verū vt eius, sicut dictum est, iustitia illustrior appareret. Id enim insinuat Augustinus scribēs in Psal. 100. eiusmodi verbis: Accepit diabolus Iob tentandum, sed non opprimendum, purgandum, sed non euertendum; aut fortè nec purgandum, sed probandum. Quòd si nec propter repurganda leuiora, quæ fortè inerāt, peccata, grauitè adeò attritus sit, quamuis eum fructum ex percussione flagello ceperit; quanto minùs dicendum est, ad vindicanda vlciscendaque peccata, hæc illud vniuersa fuisse perpessum? Ad grauiora quippe delicta referuntur hæc propriè verba vindicandi atque vlciscendi, in quibus delictis diuinæ maiestatis iniuria est, quam nolit ille impunitam relinquere: leuiora verò errata à præceptoribus in discipulis, à patribus in filijs, & in vxoribus à viris castigantur, flagellantur, corripiuntur, non vltione vindicantur. quis enim leuem ferulæ verberationem, quæ ob puerilem lapsum fiat, vindictam aut vltionem appellet? Vsq̄ adeo verum est igitur, nullam nisi peccato vindictam & vltionem deberi, vt nec cuius culpæ, sed grauiori debeat.

Quam-

Quamobrem qui diceret, in beatum Iob, aut martyres
 quoscunque vindicatum vltimū que esse in ijs quæ per-
 tulere cruciatibus; is profectò, sermone ipso graues eo-
 rum in Deum iniurias significaret exstitisse. Nec verò
 leues fuere culpæ, de quibus scriptum est: Tu propi- Psal. 98.
Vide August.
in Psal. 98.
 tius eras illis, & vindicās in omnes affectiones eorum.
 Siquidem & magnos quandoque viros grauius labi
 contingit, & ea facere quæ ad Domini redundent ini-
 iuriam: quemadmodum & Aaroni in eo quòd insa-
 nienti populo permisit idolum facere; & Moyse ad
 aquas contradictionis cōtigit; & Samueli forsitan iam Lib. 1. Regum
cap. 18.
 seni, quòd filios suos iudices constitutos, & post aua-
 ritiam declinantes peruertentesque iudicia, non amo-
 uerit priuaritq. iudicandi potestate; sed leniùs agens,
 sicut Heli, malè tolerarit. quamquam neque hoc refu-
 giam, quin sermone interdum minùs accurato, omnē
 pœnam possimus appellare vindictam. Et omnis qui-
 dem propter peccatum punitio est; sed non omnis af-
 flictio cuique irrogatur in peccati propriè pœnam: vlti-
 que adeò vt nec illa cæcitas eius, qui sic natus erat,
 quamuis de peccati communis fonte manaret, im-
 missa fuerit ad pœnam, sed ad Dei gloriam illustran-
 dam, nec enim hoc semper Deo propositum est,
 cum ærumnas iniungit, vt eorum quos affligit, pecca-
 ta persequatur. Atque hoc interdum ad consolandum
 pertinet eos qui afflicti sunt, ne sibi de peccato putent
 accidisse quæ sustinent: non quòd illa cōmunis mali
 negerur origo, vel etiam culpa communis, quam saltē
 culpam agnosci Prosper voluit, vbi pœna non lateret:
 sed quia sibi bene conscij, & de bona conscientia fi-
 dentes ac læti, nullis se proprijs delictis iram Dei pro-
 uocasse existiment, vt hæc merito suo præ alijs pate-
 rentur: possintq. dicere quod beatus Ambrosius san- Lib. 3. De in-
terpell. cap. 3.
 ctum Iob amicis, grauiorum scelerum ipsum insimu-
 lantibus, respondentem facit: Si videor quasi homo
 perpe-

perpeti, commune est istud: increpari non debeo: infirmitas conditionis est, non specialis improbitas. Denique quid de alijs pronunciemus, quidque de nobis sentiamus, interest plurimū. quod enim requirit beatus Apostolus, vt inuicem superiores arbitremur, id postulare videtur, vt alios quoque nobis æstimemus esse meliores. quod facimus, si defectus lapsusque nostros seriò ponderantes, in alijs consideremus ea dumtaxat quæ pertinent ad prouocationem charitatis. Ita fit, vt de alijs optimè sentientes, quorum culpas non nouimus, dicamus, eis aduersa nõ euenisse de peccato, sed alio quopiam Dei consilio accidisse. Neq. enim in alienam accusationem pronos esse nos decet, sed in partem meliorem, quantum res ipsæ ferunt, accipiēda sunt vniuersa. Ad nos verò cū venimus, sequimur illud rectiùs, quod iustorum significatur esse propriū, vt nos ipsos statim accusemus, culpisque nostris, quæ patimur adscribamus, non sanè mendaci confessione, sed planè humili & vera agnitione nostri. vbi interdū hoc singularis Dei timor facit, vt magna deputemus etiam quæ parua sunt. Itaque in tribulationibus suis, inquit Augustinus, quòd eas non immeritò patiuntur, tribuere Deo veritatem, sanctorum est v̄sitata confessio. Ita regina Hester, ita sanctus Daniel, ita tres viri in camino, ita sanctitatis eorum alij socij confitentur. Est & huc tamen reuocādum quod idem Augustinus libro quarto contra Donatistas capite secundo, & libro sexto capite trigesimo primo scribit, diuum Cyprianū in quadam epistola sua, quæ est libro quarto epistolarum quarta, trāsfigurasse in se, quomodo sanctus Daniel fecerat, peccata populi sui. Nam inter multa mala quæ commemorat, etiam hoc ait: Seculo verbis solis, & non factis renunciantes: quemadmodum & illi in fornace sanctissimi viri, quia in veritate, inquit, & iudicio induxisti omnia hæc, propter peccata nostra.

Proh. 18.

*In Psal. 118.
conc. 19.*

Dan. 3.

Pecca-

Peccauimus enim & iniquè egimus, recedentes à te, & deliquimus in omnibus. Erit igitur & hoc atredendum, cum positi in afflictione sancti, sua peccata agnoscunt, seque propter ea affligi consententur; trāsfigurare interdum in se peccata sui populi, eaque ex persona communi, quam gestāt, dicere. Neque verò reprehensus hic Commentarius esse putandus est ab Arausiano Concilio, & diuo Hieronymo sub finem libri secundi contra Pelagianos. Non enim dicit Augustinus, ex persona tantum populi illos ea dixisse; sed & suam & populi personam sustinuisse, suaque & populi peccata confessos esse. Pelagiani verò dicebant quòd David & Daniel, & omnes Prophetæ, non pro se, qui sancti erant, sed ex persona populi sint loquuti; quemadmodum ait diuus Hieronymus. Et hæc quidem eò pertineant, vt productas suprà veterum sententias vt-cunque conciliare possimus.

CAPVT XI.

Quònam modo intelligi queat, ex originali peccato superesse mortem, ceterasque vitæ huius ærumnas.

SEd quod antè significatum est Augustini & Prosperii verbis, ex originali peccato superesse mortem, vitæque huius ærumnas; adeoque omnibus incommodis, malorumque quæ miseros faciunt, generibus, hanc nostram naturam esse obnoxiam: id nonnulli recipiendum esse non putant. tamen non parum interest, quònam modo ex originali peccato ista superesse intelligantur: cum fieri possit, vt quis intelligat, ex originali esse peccato, non vti causa meritoria, cui mors sub pœnæ & supplicij ratione reddatur; sed vt dispositiua quadam subiecti qualitate. quia videlicet remota per originale peccatū primæ illius integritatis gratia, non ita sit iam animo subiectum corpus, vt hoc, cum velit, quàm diu velit, retineat; sed eius à se diuul-